

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 13-11-2023
Enhed: Jura og Lovkvalitet
Sagsbeh: astl
Sagsnr.:2023 - 3175
Dok. nr.: 37405

Folketingets Sundhedsudvalg

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 11 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 6. oktober 2023.

Spørgsmål nr. 11:

”Vil ministeren punkt for punkt udførligt redegøre for, hvordan der fra 2017 og til i dag er fulgt op på ”Politisk aftale om palliativ sedering og øget selvbestemmelse for patienter i fht. fravalg af behandling (behandlingstestamenter m.v.)” fra september 2017 og indgået af den daværende regering og alle Folketingets partier?
Aftale om palliativ sedering og øget selvbestemmelse for patienter.pdf (sum.dk) ”

Svar:

. / . Jeg kan oplyse, at den politiske aftale om palliativ sedering og øget selvbestemmelse for patienter i fht. fravalg af behandling (behandlingstestamenter m.v.) fra september 2017 er fuldt implementeret. Aftalen vedlægges som bilag til besvarelsen.

Lov nr. 254 af 6. april 2018 om ændring af sundhedsloven og lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile (øget selvbestemmelse for patienter i forhold til fravalg af behandling, herunder oprettelse af en behandlingstestamenteordning) trådte i kraft den 1. januar 2019, dog således at nogle af ændringerne allerede trådte i kraft den 1. juli 2018.

Med loven blev følgende af aftalens elementer gennemført:

Det er muligt for en ikke-uafvendeligt døende patient i en aktuel behandlingssituation på fyldestgørende informeret grundlag at kræve en allerede påbegyndt livsnødvendig behandling afbrudt, selvom dette betyder, at patienten umiddelbart efter afbrydelsen afgår ved døden.

Gruppen af ikke-uafvendeligt døende patienter, som kan tilkendegive ønsker i et behandlingstestamente er blevet udvidet fra kun at gælde for permanent vegetative patienter til også at gælde ikke-uafvendeligt døende patienter, for hvem behandlingen måske kan føre til overlevelse, men hvor de fysiske konsekvenser af sygdommen eller af behandlingen vurderes at være meget alvorlige og lidelsesfulde.

Alle tilkendegivelser i et behandlingstestamente er bindende for sundhedspersonen.

Det er muligt for en ikke-uafvendeligt døende patient at tilkendegive, at den pågældendes beslutning om fravalg af livsforlængende behandling forudsætter de pårørendes accept.

Det er muligt for patienter – mens de er habile – i et behandlingstestamente at tilkendegive, at lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile ikke skal finde anvendelse, i det tilfælde at vedkommende patient en dag

bliver inhabil. Dette fravalg kan – som ved ikke-uafvendeligt døende patienters fravalg af livsforlængende behandling – udøves med en tilkendegivelse om, at den pågældendes beslutning om manglende tvangsbehandling forudsætter de pårørende accept.

Der er således fremsat og vedtaget et lovforslag om øget selvbestemmelse i fht. fravalg af behandling (indførelse af behandlingstestamente-ordningen).

Styrelsen for Patientsikkerhed har den 4. juni 2018 udstedt vejledning nr. 9387 i medikamentel palliation til patienter med livstruende sygdom.

Vejledningen præciserer bl.a., hvornår palliativ sedering, under visse betingelser, kan finde sted. Det fremgår af vejledningens punkt 7.5.2, at hvis patientens sygdom er så fremskreden, at døden med stor sikkerhed forventes inden for kort tid (dvs. timer til få døgn), kan der gives *kontinuerlig* (varig) palliativ sedering indtil dødens indtræden. Det fremgår desuden, at hvis patientens forventede levetid vurderes at være længere end timer til få døgn, kan *periodisk* palliativ sedering forsøges under løbende vurdering. Vurderingen skal indeholde stillingtagen til, om den periodiske sedering bør afbrydes eller fortsætte.

Styrelsen for Patientsikkerhed har således præciseret og opdateret den eksisterende faglige vejledning om palliativ sedering (fra 2002).

Styrelsen for Patientsikkerhed har den 29. oktober 2019 udstedt vejledning nr. 9935 om fravalg og afbrydelse af livsforlængende behandling.

Det fremgår bl.a. af vejledningens punkt 4.1, at hvis en habil patient modtager livsforlængende behandling, men ønsker at behandlingen afbrydes, har patienten ret til det, selvom afbrydelsen medfører, at patienten umiddelbart efter afgår ved døden.

Styrelsen for Patientsikkerhed har således ændret de faglige vejledninger, som angiver, at fravalg af fortsat livsforlængende behandling for ikke-uafvendeligt døende patienter ikke må respekteres af sundhedspersoner, hvis ophør af behandlingen medfører, at patienten umiddelbart efter afgår ved døden.

Endelig har Styrelsen for Patientsikkerhed i december 2018 udgivet tre pjecer om henholdsvis behandlingstestamente, fravalg af behandling i den sidste tid og lindring i den sidste tid. Pjecerne afløste den tidligere pjece om en god afslutning på livet. Pjecerne er offentliggjort på styrelsens hjemmeside: [En god afslutning på livet | Styrelsen for Patientsikkerhed \(stps.dk\)](#).

Styrelsen for Patientsikkerhed har således opdateret de faglige vejledninger og borgerrettede pjecer, som gennemførte de resterende dele af den politiske aftale.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde